

ANTI-HCV

Diğer Adı: Hepatit C antikoru.

Kullanım amacı: Şahsın hepatit C virüsü ile enfekte olup olmadığına veya geçmişte bu virüsle karşılaşmadığına belirlenmesi amacıyla kullanılır.

Genel bilgiler

- Hepatit C, transfüzyon sonrasında ortaya çıkan viral hepatitlerin en sık rastlanılan sebebidir. Bütün dünyada yaygın olarak görülen, yüksek morbidite ve mortaliteye sebep olan bir enfeksiyon olması nedeniyle klinik olarak büyük önem taşır. Bulaşma çok büyük oranda enfekte kan örneği ile perkütan temas sonrasında gerçekleşir. Geçmişte en önemli bulaşma yolu, kontrole tabi tutulmayan kan ve kan ürünlerinin transfüzyonu iken, günümüzde gelişmiş ülkelerde en önemli bulaşma yolunun intravenöz uyuşturucu kullanımı olduğu bildirilmektedir. 1990'lı yıllardan itibaren, kan merkezleri, bağışçılarda hepatit C taraması yaptığından, yeni vakalara rastlanma sıklığı büyük oranda azalma göstermiştir. Akupunktur, dövme yaptırma ve müşterek traş bıçağı kullanma gibi yollarla da bulaşma olabileceğinin bildirilmesine rağmen, ülkemizde hemodiyaliz ve ameliyat sırasında bulaşmalara nispeten daha sık rastlanmaktadır. Anneden bebeğe geçme olasılığının %5'den daha düşük olduğu bildirilmektedir.
- **Akut enfeksiyon** safhasında çoğu zaman belirgin klinik bulgu vermez. Halsizlik, yorgunluk, iştahsızlık, soğuk algınlığına benzer şikâyetler, idrar renginin koyulaşması ve sarılık gibi bulgular değişen şiddet derecelerinde görülebilir. Bazen ise sistemik bazı şikâyetler ilk başvuru sebebi olabilir. Cildi, böbrekleri ve sinir sistemini etkileyen vaskülit ile ilişkili şikâyetler, Sjögren sendromuna benzeyen şikâyetler, liken planus, porfiriya cutanea tarda seyrek de olsa hastanın ilk başvuru şikâyet ve bulgularını oluşturabilir. Bu sebeple, bu tarz bulgu ve şikâyetlerle başvuran hastalarda HCV enfeksiyonu olasılığının da değerlendirilmesi önerilir. Hastaların büyük çoğunluğu teşhis edildikleri sırada asemptomatiktir. Herhangi bir nedenle yapılan kontrollerde tespit edilen ALT aktivitesi yüksekliğinin sebebinin araştırılması sırasında veya kan bağışi ile ilişkili tarama amaçlı kontroller sırasında belirlenen vakalar, HCV hepatiti teşhisi konulan vakaların en büyük kısmını oluşturur.
- Mevcut hassas immunoassay teknikleri ile anti-HCV antikolarının, enfeksiyondan 2-3 hafta kadar sonra tespit edilebilmesi mümkün hale gelmiştir. Ancak bulaşma şekline ve hastanın bağışıklık cevabına bağlı

olarak bu süre 6 aya kadar uzayabilmektedir. Vakaların %80'inin 15. haftaya kadar, %90'ının 5. aya kadar, %97'sinin 6. aya kadar tespit edilebildiği bildirilmektedir. Bu nedenle tereddütlü durumlarda belirli aralıklarla yapılacak kontrol çalışmalarının 6 aya hatta bazen 1 yıla kadar uzatılması gerekli görülebilir. Anti-HCV testi, hastalığın akut safhasında teşhis konmasına yeterince yardımcı olmayabileceğinden, daha hızlı değerlendirme ihtiyacının duyulduğu durumlarda RT-PCR tekniği ile HCV-RNA analizi yapılabilir.

- HCV enfeksiyonuna maruz kalan hastaların çok büyük kısmında enfeksiyon **kronikleşerek** uzun yıllar içinde fibrozis ve ardından da siroz gelişimine yol açar. Kronikleşme oranının ABD'de ve diğer Batı Avrupa ülkelerinde %70-80 civarında, ülkemizde ise daha yüksek seviyede olduğu bildirilmektedir.
- HCV antikorları nötralize edici antikor özelliğinde değildir ve koruyucu bağışıklık sağlamaz. Bu nedenle tedaviye alınan cevabın izlenmesi açısından bir değer taşımaz.
- İyileşme sonrasında, uzun yıllar içinde anti-HCV konsantrasyonu azalarak, sonuç negatif hale gelebilir.

Test sonucunun yorumu:

- Anti-HCV test sonucunun pozitif bulunması, şahsın bu virüsle enfekte olduğunu düşündürür. Ancak test sonucunun yorumlanması sırasında hastanın klinik özelliklerinin dikkate alınması gerekir. Üçüncü generasyon testlerinin spesifitesinin %99,5'in üzerinde olduğu bildirilmekle birlikte, cut-off sınırını çok az miktarda aşan bir değerle karşılaşıldığında ve neticenin klinik durum ve diğer test neticeleri ile uyumlu olmadığı düşünüldüğünde, çalışmasının birkaç hafta sonra tekrarlanması veya vakit kaybedilmeden kesin karara varılması ihtiyacı varsa doğrudan RT-PCR tekniği kullanılarak HCV-RNA testinin uygulanması gerekli görülebilir. Yalancı pozitifliklere en sık olarak, gama globulin konsantrasyonu yüksek olan kişilerde rastlanabileceği bildirilmekle birlikte, HBV, HIV, EBV, HSV, rubella, toksoplazma, sifiliz, E.Coli enfeksiyonu bulunanlar, grip aşısı yaptırmış olanlar, miyeloma hastaları, başka bir sebebe bağlı olarak ALT aktivitesi yüksek olanlar, alkalin fosfataz aktivitesi yüksek olanlar, IgG konsantrasyonu yüksek olanlar, karaciğer kanseri olanlar, otoimmün hastalığı olanlar ve kalp operasyonu geçirmiş hastalar, yalancı pozitiflikle karşılaşılma olasılığı biraz daha yüksek olan kişiler olarak kabul edilir. Anti-HCV sonucunun aktif bir enfeksiyona işaret edip etmediğinin belirlenmesi amacıyla RT-PCR tekniği ile HCV-RNA testi

yapılabilir. HCV-RNA sonucunun pozitif bulunması aktif enfeksiyonun bir kanıtıdır. HCV-RNA test sonucunun negatif bulunması durumunda, anti-HCV neticesinin yalancı pozitifliğe mi, yoksa geçirilmiş ancak iyileşmiş bir enfeksiyona mı işaret ettiğini belirlemek amacıyla RIBA (rekombinant immunoblot assay) çalışması yapılabilir. RIBA çalışması sonucunun “pozitif” bulunması enfeksiyonun gerçekleşmiş ancak iyileşmiş olduğunu, “indetermine” sonuç kesin olmamakla birlikte geçmişte enfeksiyonun gerçekleşmiş olma olasılığının bulunduğunu, “negatif” sonuç ise kişinin geçmişte HCV ile karşılaşmadığını ve dolayısıyla anti-HCV pozitifliğinin “yalancı pozitiflik” olarak değerlendirilebileceğini düşündürür.

- Uygun zamanda yapılan test sonucunun negatif bulunması hastada HCV enfeksiyonu bulunma olasılığını ekarte ettirir. Bulaşma şekline ve hastanın bağışıklık cevabına bağlı olarak enfeksiyon sonrasında antikor oluşma süresinin 6 aya kadar uzayabileceği dikkate alınmalıdır. Bazen klinik olarak akut hepatit tablosunun bulunmasına rağmen antikorların henüz pozitifleşmemiş olabileceği unutulmamalı, hepatit C enfeksiyonundan kuşku duyuluyorsa ya belirli aralıklarla antikor testi tekrarlanmalı veya doğrudan doğruya RT-PCR tekniği ile HCV-RNA testi uygulanmalıdır.
- IgG sınıfı antikorlar plasental yolla fetüse geçtiğinden, HCV enfeksiyonlu annelerin doğurdukları bebeklerin serumunda Anti-HCV antikorları bulunur. Bu yolla bebeklere geçen antikorların uzun bir süre dolaşımında kaldığı ve 18 aya kadar test sonucunu etkileyebileceği bildirilmektedir.

Numune: Serum (kırmızı veya sarı kapaklı tüp). Minimum 400 µL.

Çalışma yöntemi: EIA

Referans değer: Negatif